

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 50 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative funcțio. are publice, de bancă și comerciale Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Faliment sau concordat forțat în afară de faliment? — Adunarea generală a băncii „Albina” Sibiu. — Emanuil Ungurianu. — Noua organizare a Ministerului de finanțe. — Importanța controlului din partea „Solidarității”. — *Cronică:* Yves Guyot. Orele de serviciu la băncile din Capitală. Prețul aurului și argintului. Noua lege a burselor. — Adunări generale.

Faliment sau concordat forțat în afară de faliment?

„Asociația pentru apărarea creditorilor din România” în adunarea generală ținută în ziua de 23 Februarie 1928 la Camera de industrie și comerț din Cluj, a votat o moțiune, în care se cere reînființarea concordatului forțat în afară de faliment sau cel puțin introducerea moratorului și în Ardeal și mai cere abrogarea art. 24 din legea pentru urmărirea veniturilor publice.

Am arătat și noi,*) că art. 24 din legea pentru urmărirea veniturilor publice periclitează creditul public și eficacitatea instituției cărții funduare și prin urmare se impune abrogarea acestui articol de lege.

Nu suntem însă de acord în ceea ce privește reînființarea concordatului forțat în afară de faliment. Avem ferma convingere că *concordatul forțat nu apără ci periclitează interesele creditorilor*. Credem deci că „creditorii” organizați în „Asociație” sunt în eroare când cer reînființarea acestei instituții de drept, care s'a abrogat de Consiliul de miniștri prin Jurnalul publicat în Monitorul Oficial din 11 și 12 Martie 1925.

*) Vezi Revista Economică Nrul 5 dela 4 Februarie 1928.

Nu este fără importanță faptul, că la adunarea din 23 Febr. printre „membrii” au figurat numai reprezentanți ai industriei și comerțului propriu zis. Au lipsit cu totul reprezentanții institutelor bancare și noi credem, că adevărații *creditori* sunt aceste institute, cari financiază toate ramurile de activitatea economică: industria, comerțul și agricultura. Nu se poate aduce prin urmare hotărâri și nu se pot anunța deziderate în numele „creditorilor” fără întrebarea institutelor noastre financiare și aici în Ardeal îndeosebi fără întrebarea și asentimentul „Solidarității” care trebuie să-și spună cuvântul în toate chestiunile mari privitoare la creditul public.

În Ungaria concordatul forțat în afară de faliment a fost introdus prin ordonanța No. 4070/1915 M. E. a Ministerului (Consiliul de miniștri) maghiar în baza autorizației dată de parlamentul maghiar prin legea 50 din 1914 (art. 14) despre *dispozițiunile excepționale pentru cazul de războiu*. Instituția concordatului forțat în afară de faliment a avut deci caracter *excepțional*, fiind dictată de starea de războiu. Odată încetată starea de războiu în care s'a născut, încetează și rațiunea de a mai ființa.

Introducerea concordatului forțat a fost motivată de legiuitorul maghiar cu necesitatea de a proteja pe comercianții debitori, cari fiind mobilizați nu puteau să-și exercite profesiunea și să-și achite datoriile. Eră deci echitabilă intervenția legiuitorului în ajutorul celor chemați să-și facă datoria supremă către patria lor. Între măsurile de protejire a debitorilor chemați sub arme eră și moratoriul. Aceste măsuri au fost justificate de o întregă

serie de alte dispoziții de ordin excepțional cum au fost rechizițiile, stagnarea transporturilor pentru mărfuri, eliminarea concurenței libere prin fixarea prețurilor maximale și altele.

Nu este logic, ca încetând acele împrejurări excepționale cari au dat naștere instituției concordatului forțat, și apropiindu-ne de stări normale pe toate terenurile, să cerem reînființarea de norme excepționale, și în special nu este firesc ca asociația *creditorilor* români să ceară reînvierea unor dispoziții legislative al căror scop a fost *protegiuirea debitorilor!*

Cu atât mai puțin rațional este să cerem acum reînființarea unei legiuiri cu caracter *regional*, cum este ordonanța concordatului forțat, care eră în vigoare numai în teritoriile ardelene și bănățene, când tendința generală merge cu pași repezi spre unificarea legislativă în toate domeniile de drept.

În afară de aceste considerațiuni generale cu caracter legislativ, mai sunt motive de ordin de drept, cari se opun reînființării concordatului forțat în afară de faliment.

Deosebirea esențială de drept ce există între concordatul forțat și faliment ne va convinge, că concordatul forțat, care e menit să înlăture falimentul, este mai potrivit pentru păgubirea creditorilor, decât falimentul. Aceasta deosebire fundamentală este cuprinsă în acea dispoziție, că după transacția (concordatul) forțată între creditor și debitor a fost aprobată de justiție în mod definitiv, *debitorului concordat i se iartă pentru totdeauna o cota-parte a datoriei lui*. Dacă de pildă în sensul transacției debitorul trebuie să plătească 40% din capital, de restul de 60% se scapă, cu acest rest de capital plus dobânzi, eventuale cheltuieli fiind păgubiți iremediabil creditorii.

Falimentul are cu totul altă consecință: *Creanțele constatate definitiv în procedura de faliment sunt executorii timp de 30 ani față de falit și după terminarea procedurii de faliment fără nici o reducere*. Există deci posibilitatea, ca ulterior, când debitorul prin sârguință și muncă cinstită ajunge la avere, creditorul să-și primească întreaga creanță. Istoria falimentelorene arată că mare parte din faliti și-au revenit, s'au înstărit și s'au achitat

și de datoriile vechi, trecute prin procedura de faliment, pe când debitorii cari prin ajutorul concordatului forțat au păgubit pe creditorii cu 50—60—70%, nu sunt obligați a restitui cotele iertate nici în cazul când ulterior s'ar îmbogăți.

În aceasta deosebire credem noi că există adevărata nedreptate pentru creditorii. Aceasta deosebire esențială a fost cauza pentru care „concordatul forțat în afară de faliment, în experiența făcută în cursul de aproape 10 ani, nu a dat rezultatele ce se așteptau dela aplicarea lui” — precum a stabilit Jurnalul Consiliului de miniștri, care a abrogat aceasta instituție.

Posibilitatea de a scăpa de o mare parte a datoriilor și de a se îmbogăți astfel în dauna creditorilor ademenește pe comercianți — îndeosebi pe cei cu puține scrupule morale — de a-și îndreptă toată activitatea lor comercială întru eludarea și daunarea creditorilor. Comerciantul rafinat poate prin diferite manopere frauduloase, — cari sunt greu de dovedit, — să-și întocmească așa fel cărțile lui comerciale, ca acele să arate o activitate cinstită și regulată, în realitate însă veniturile să fie canalizate în alte direcții (de exemplu în speculațiuni de tot felul sau în trai luxos etc.) și la un moment dat să ceară concordatul forțat.

Tendința de eludarea creditorilor și-o poate validă debitorul chiar și în decursul procedurii de concordat.

Debitorul prin deschiderea procedurii de concordare nu-și pierde capacitatea civilă, decât în parte (nu poate grevă sau vinde imobilele) și poate să-și continue ocupațiunea sub controlul și supravegherea inspectorului de avere, indulgența și bunăvoința căruia nu e greu să și-o asigure... Concordatul forțat se consideră de acceptat de toți creditorii dacă creditorul sau creditorii cari reprezintă două treimi din totalitatea creanțelor au votat pentru acceptare. În practică majoritatea se câștigă de regulă prin asigurarea de avantagii pentru creditorii cu creanțe mai mari. Aceste convenții clandestine nu se pot descoperi ușor fiindcă legea pedepsește atât pe debitor, cât și pe creditorul conspirator (ca la mituire). Prin asemenea manopere ilicite se poate face iluzoriu principiul „par

conditio creditorum" (tratamentul egal al tuturor creditorilor) și astfel instituția concordatului devine nedreaptă, spoliatoare, antidemocratică și antisocială, fiindcă interesele creditorilor mici pot fi ușor sacrificate în favorul marilor creditori.

Este adevărat că ordonanța concordatului conține și unele sancțiuni contra abuzurilor, însă aceste sancțiuni sunt prea plăpânde și fără efect *preventiv*. De pildă convențiile clandestine între creditori și debitor în vederea obținerii majorității sunt clasificate de simple *contra-venții!*

Fără de aceste sancțiuni cu adevărat *protegiuitoare* preferim urmările grave de drept civil și sancțiunile severe penale, cari sunt împreunate cu deschiderea falimentului. Cu cât pedepsele sunt mai severe, cu atât mai real este efectul lor *preventiv*. În faliment creditorul are dreptul de a ataca chiar *retroactiv* actele debitorului ceea ce prezintă pentru creditor mai mare garanție decât vigilența — de mulțori problematică — a inspectorului de avere în procedura concordatului forțat. În faliment debitorul își pierde toată capacitatea civilă și astfel falimentul are și un grav caracter infamant.

Totăsemenea și sancțiunile de ordin penal prevăzute pentru bancruta simplă și frauduloasă prezintă suficientă garanție față de apucăturile criminale ale debitorului. Comerciantul știind înainte că prin faliment poate pierde totul, își va da toată silința pentru a se menține în lupta și concurența economică. Cu totul altele sunt perspectivele în procedura de concordat, unde debitorul speculant poate câștiga foarte mult fără nici un risc. *Nu norme de protegiuire ne trebuiesc, ci sancțiuni drastice pentru abuzurile, escrocheriile și apucăturile dolozive* de tot soiul, sancțiuni secundate de o puternică reacție a opiniei publice, care trebuie să boicoteze și să ostracizeze pe toți falșii frauduloși, ca elemente destructive și periculoase pentru societate și progresul economic. Numai așa se pot *preveni* „crachurile“ rușinoase și numai așa se pot primumi moravurile atât de sdruncinate în urma stărilor de după războiu.

Să nu se uite apoi că pentru refacerea și consolidarea economică și financiară a țării avem nevoie de capitalul

strein și este interes național ca statul să elimineze orice instituție sau măsură de drept, care ar putea compromite sau micșora creditul extern. Din cele expuse mai sus reiasă clar că și concordatul forțat în afară de faliment este una din legiuirile menite să păgubească pe creditorii externi și astfel să îngreuneze intrarea capitalului strein în țară.

Din aceste considerațiuni nu este de dorit nici introducerea moratorului.

În moțiunea „Asociației creditorilor“ se spune că „s'a abrogat concordatul forțat, fără nici o altă măsură care să-l înlocuiască“ și că „procedura falimentului consumă aproape tot activul“.

Noi susținem că totuși există posibilitatea să se înlăture falimentul și aceasta este: aranjamentul pacinic transacțional cu creditorii — fără concordat și fără faliment.

În toate cazurile, aproape fără excepție, debitorul strâmtorat și amenințat de insolvabilitate, înainte încetarea plăților încearcă o transacție cu creditorii, cărora le expune situația lui și le permite controlul cel mai riguros al întregii sale gestiuni. Creditorii dacă se conving că debitorul lor a căzut jertfă unor împrejurări independente de voința lui, și având în vedere eventualitatea de a pierde mai mult prin deschiderea falimentului, acceptă transacția prin care pierde o parte a creanței, dar îl lasă și pe debitor să mai trăiască. Tratatative de felul acesta sunt îndeobște cunoscute din presa de zi. (Actualmente de pildă se urmează de trei luni tratative între Băncile Unite din Cluj și creditorii săi, în vederea transacției și înlăturării falimentului)! Este adevărat, că legea falimentului în art. 244 dispune, că comerciantul care și-a sistat plățile trebuie să anunțe acest fapt Tribunalului în vederea deschiderii falimentului. Dispoziția aceasta nu are însă nici o sancțiune și dacă nici creditorii nu cer faliment, din oficiu nu se ia de Tribunal nici o măsură.

Mai este apoi și alt expedient și anume *concordatul forțat înăuntrul procedurii de faliment* reglementat de legea falimentului. În esență nu este deosebire între acesta și concordatul în *afară de faliment*, numai că la concordatul forțat în cadrele falimentului se poate ajunge

numai după deschiderea procedurii de faliment și numai după terminarea desbaterii de verificarea creanțelor, adică numai după ce falitul și-a pierdut capacitatea civilă și s'au luat toate măsurile severe judiciare în vederea apărării intereselor creditorilor, a descoperirii și constatării averii (Massei) și în vederea descoperirii eventualelor infracțiuni ale falitului. Precum am arătat mai sus, aceste măsuri — prevăzute de legea falimentului — prezintă prin vigoarea lor și prin sancțiunile de ordin penal o neasemănătoare mai mare garanție pentru creditori în contra tendinței de eludare din partea debitorului de recredință.

Este mai serios motivul care se referă la cheltuelile procedurale cari de multe ori înghit tot activul masei concursuale. Inșă de aci nu urmează să cerem introducerea unor norme mai rele, ci trebuie să cerem unificarea urgentă a codului de comerț conținând și legea falimentului și să cerem ca în noua lege unificată să se prevadă simplificarea și ieftinirea procedurii de faliment! Ce este mai ușor decât a stabili în măsură moderată cheltuelile curatorului de masă? Să se fixeze bunăoară procentual în raport cu masa activă ce urmează a fi distribuită între creditori. Nu mă îndoiesc că se vor găsi advocați cari vor primi falimente și cu cheltueli mai reduse... Pentru un defect care se poate îndrepta atât de simplu nu trebuie să înlocuim cu alte norme legea falimentului, care a existat în toate timpurile și la toate popoarele cu viață comercială și care prin practica de mai multe secole a dovedit că este salutară și indispensabilă.

Dr. Ioachim Tolciu, avocat
în Cluj.

Adunarea generală a băncii „Albina“ Sibiu.

A 55-a adun. gen. a băncii „Albina“ s'a ținut la 3 crt. sub prezidiul dlui Dr. Ilie Beu, președintele Consiliului de administrație și a decurs în cea mai perfectă ordine.

Au participat în total 137 de acționari, reprezentând 32.748 de acțiuni cu 2744 voturi.

Ca notari au funcționat acționarii Ioan Rebegea și Andreiu Gușu, iar ca verificatori ai procesului verbal și scrutinători acționarii Bucur Boleta, Candid Popa, Trandafir Preda și Romul Simu.

Adunarea generală luând act de darea de seamă prezentată de Consil. de admin., a aprobat bilanțul pe 1927, încheiat cu un beneficiu net de Lei 25,501.135 și a dat descărcare Consiliului de admin. și Consiliului de censori pentru gestiunea anului 1927.

Beneficiul net de Lei 25,501.135, s'a decis a se distribui, în conformitate cu propunerea Consil. de admin., precum urmează:

Dividend (8 ⁰ / ₁₀) și supra dividend (16 ⁰ / ₁₀)	
acționarilor	Lei 12,000.000
Fondurilor de rezervă	„ 4,601.135
Fondului de pensuni al funcționarilor	„ 600.000
Tantieme membrilor Consil. de admin.	„ 1,600.000
„ „ „ censori	„ 250.000
„ Directorilor institutului . . .	„ 650.000
„ Funcționarilor institutului . .	„ 3,300.000
Pentru scopuri culturale și de binefacere	„ 1,800.000
Remunerație personalului, fără drept la	
tantiemă	„ 700.000
	Lei 25,501.135

Dividenda pe 1927 s'a fixat astfel cu 24⁰/₁₀ = Lei 120.—, de cupon, care se răscumpără imediat după adunarea generală — fără nici o detragere.

După aceasta distribuire resp. dotare, fondurile de rezervă ale societății se urcă la Lei 48,967.824, iar fondul de pens. al funcționarilor la Lei 10,755.000.

Suma de Lei 1,800.000, destinată pentru scopuri culturale și de binefacere, s'a decis a se distribui conform propunerii Consil. de admin.

Prețul jetoanelor pe 1928 (marcelor de prezență) s'a fixat cu Lei 200.— de ședință.

Procedându-se la alegerea a doi membri în Consiliul de administrație și a unui membru în Consiliul de censori, la locurile devenite vacante prin moarte, au fost aleși, cu majoritate de voturi, dnii Dr. Emanuil Ungurianu, avocat în Timișoara și Petru Drăgăts, fost senator, Sibiu, membrii ai Consiliului de admin., cu mandat pe 6 ani și Dr. Ioan Bunea, censor, cu mandat pe un an.

Din darea de seamă a „Albinei“ pe anul 1927 spicium următoarele date:

Revirementul casei a fost de Lei 21.281,489.017, iar revirementul total de Lei 29.160,033.475.

Suma împrumuturilor aprobate de „Albina“, dela înființarea sa și până la finele anului 1927 se cifrează cu Lei 9,911,822.437, iar pentru scopuri culturale și de binefacere „Albina“ a distribuit în același interval impozanta sumă de Lei 8,295.861.

Emanuil Ungurianu

Adunarea generală ordinară a băncii „Albina“, Sibiu, ținută la finele săptămânei trecute, a ales membru al Consiliului de administrație al acestui institut, precum a anunțat deja această revistă, în No. trecut, pe dl Emanuil Ungurianu, avocat în Timișoara.

Cine este Emanuil Ungurianu, se vor fi întrebat mulți, mai ales din geneația mai tânără dela noi și frații noștri din vechiul regat, cari au urmărit mai puțin viața publică a Românilor ardeleni în timpul dinainte de unire.

Iată cine este E. Ungurianu :

E un fruntaş bănăţean, azi octogenar, care a devenit mare prin o muncă fără preget şi prin fapte rari, săvârşite în folosul neamului său. Generaţia mai veche, la care aparţine şi dânsul, desigur, îl cunoaşte după toate vredniciile lui. Cei mai tineri poate numai după unele, după cele din anii mai apropiaţi ai vieţii sale, bogate în fapte frumoase. Deaceea credem, că e bine să arătăm pentru toţi, cine este, ce a lucrat şi ce a jertfit Emanuil Ungurianu pentru neamul românesc ?

Născut în 1846 în comuna Chinezi din Bănat, din părinţi ţărani, şi-a făcut studiile în Timişoara şi Budapesta, unde a obţinut diploma de avocat. În 1874 şi-a deschis cancelarie advocaţială în Timişoara, care a funcţionat timp de 34 de ani. Ca avocat, a fost un sincer sfătuitor al poporului, căruia i-a spus totdeauna adevărul: scurt şi apăsător. Mărginindu-se pentru sine exclusiv la strictul necesar de viaţă, din munca lui şi-a adunat o avere, pentru împrejurările noastre, foarte frumoasă, pe care — cum vom vedea — a cinstit-o întreagă neamul său.

Dacă Emanuil Ungurianu nu ar fi făcut altceva, decât să fi rămas un cinstit avocat român, care-şi jertfeşte întreaga agoniseală a vieţii neamului său, ar fi fost deajuns pentru a putea fi aşezat alături de bărbaţii noştri *cei mai vrednici*. El însă nu s'a mulţămît numai cu atât. Inzestrat cu două mari însuşiri: iubirea neţărmurită de muncă şi abdicarea totală de sine, şi-a pus puterile şi priceperea în serviciul poporului său, pe toate terenele de activitate publică.

Pentru propăşirea economică a poporului, a înfiinţat în 1885 banca „Timişana“, pe care a condus-o, ca director, pe lângă un salariu foarte modest, cedat şi acesta pentru scopuri culturale, timp de 11 ani, când s'a retras, ca să facă loc altora. Locul său însă nu l-a putut umplea nici unul din ceice i-au urmat, şi acum la bătrâneţe, Emanuil Ungurianu a trebuit să ia din nou conducerea „Timişanei“, de astădată în mod absolut gratuit, pentru a fondă din nou, aşă-zicând, acest institut şi a-l menţine la locul, la care era desţinat: prima bancă românească din Bănat.

Alături de „Timişana“, a înfiinţat — în scopul ocrotirii şi propăşirii industriaşilor noştri — „Reuniunea pentru ajutorarea învăţăceilor şi sodalilor români“, de care s'a interesat foarte deaproape şi pe care a condus-o ca preşedinte până la 1914.

Pe terenul bisericesc şi şcolar îl găsim totdeauna în rândurile cele dintâi ale muncii şi jertfii. Incepând dela biserica şi şcoala din Timişoara, pentru susţinerea cărora a adus însemnate jertfe materiale, şi dela Alumneul, proiectat tot acolo, pe seama căruia, la neobosita lui stăruinţă, s'au adunat fonduri de peste Cor. 120,000, Emanuil Ungurianu a dus pentru legea şi limba noastră, în toate corporaţiunile bisericeşti-

şcolare, o luptă, pe care azi puţini tineri ar mai fi capabili să o mai dea. Analele sinoadelor şi congreselor noastre vor păstra pentru toate timpurile pagini înălţătoare despre stăruinţele şi însufleţirea cu cari Emanuil Ungurianu a luptat pentru mărirea bisericii şi a instituţiunilor ei. Mai mult s'a animat şi a stăruit pentru înfiinţarea unei episcopii române gr.-or. în Timişoara.

Pe terenul cultural a îmbrăţişat cu inimă caldă activitatea „Asociaţiunii“, făcând din despărţământul dela Timişoara un despărţământ model. A înfiinţat mulţime de biblioteci populare şi a organizat serii de prelegeri pentru popor. N'a pregetat a lua însuş peana în mână spre luminarea poporului, pe seama căruia a scris unele dintre cele mai preţioase sfaturi, cari au văzut lumina zilei la noi. A sprijinit din toate puterile activitatea culturală şi socială a „Reuniunii femeilor române din Timişoara“ şi a pus temelie şi a adunat fonduri pentru ridicarea unui Cămin cultural în acest oraş.

Pe terenul politic a dezvoltat o activitate mai restrânsă, probabil, pentru intransigenţa vederilor şi curăţenia moravurilor sale. Cu toate acestea a luat parte la înfiinţarea ziarului de odinioară din Timişoara „Deşteptarea“ şi a fost unul dintre cei mai înfocaţi sprijinitori ai presei naţionale şi a muncitorilor ei. Pe seama acestor din urmă, a ziariştilor noştri, a voit să înfiinţeze o reuniune. Când altul mai norocos şi mai practic a pus temeiul „fundaţiunii pentru ajutorarea ziariştilor“, Emanuil Ungurianu a fost cel dintâi, care s'a decis să-i vină în ajutor, contribuind cu o sumă de Cor. 12,000 la sporirea fundaţiunii. A făcut aceasta, convins, că neamul românesc — oricare i-ar fi soarta — va avea totdeauna nevoie de o presă naţională.

Dar fapta cea mai mare a lui Emanuil Ungurianu a fost jertfirea întregii sale averi pe seama neamului său. Înainte cu câţiva ani a dăruit Consistorului din Arad, spre scopuri culturale şi bisericeşti, suma de peste Cor. 400,000, şi de atunci încoace a mai făcut şi alte donaţiuni. Prin această faptă a trecut în rândul celor mai mari binefăcători români.

Iată, în chipul acesta şi-a făcut Emanuil Ungurianu datoria faţă de neam. Acestuia i-a dat tot: activitatea sa mănoasă de o jumătate de veac şi agoniseala muncii sale. Pentru sine nu a cerut nici când nimic, nici situaţii, nici distincţii. A fost un îndrumător şi pentru alţii, şi lumea românească nu va uita niciodată, că la îndemnurile şi pildele lui, fostul său amic, Dr. Petru Ţiegle, încă a jertfit, pentru cultura şi propăşirea neamului, toată averea ce a adunat, de peste Cor. 200,000.

Stăruitor, socotit, econom, simplu în moravuri, practic, îndatoritor şi săritor la orice nevoie, Emanuil Ungurianu rămâne exemplul unei energii triumfătoare.

Alegerea nimerită şi aprobată de toţi oamenii de bine, a unui bărbat valoros ca dl E. Ungurianu,

onorează numai pe acționarii „Albinei“ și însuși institutul acesta.

Felicităm din acest prilej atât pe veneratul domn Ungurianu, cât și pe acționarii și îndrumătorii „Albinei“.

I. I. L.

Noua organizare a Ministerului de finanțe.

— Cuvânt rostit la 14 Febr. 1928 în ședința Senatului de Dl Ion I. Lapedatu, fost ministru de finanțe. —

(Urmare și sfârșit).

Dar, Dlor Senatori, dacă din punct de vedere al problemei funcționarilor publici, proiectul nu ne poate mulțumi, căci nu soluționează aceasta problemă, așa dupăcum o înțelegem și dupăcum am fi așteptat, trebuie să mărturisesc că din punct de vedere al organizării de administrare a finanțelor statului, noua lege va însemna un progres, un progres incontestabil față de trecut.

Cine cunoaște legea din 1912, ultima lege de organizare a finanțelor statului, cine cunoaște transformările de tot felul, la care a fost expus și cari au cauzat atâtea anomalii în departamentul finanțelor în decursul și după încheierea războiului și cine își dă seama de noul proiect de lege, este cu neputință să nu constate progresul ce se va realiza. Noua lege va aduce îmbunătățiri, pe cari sunt în măsură a le aprecia din propria mea experiență, îmbunătățiri, dintre cari să-mi permiteți să Vă arăt cel puțin pe cele mai de seamă.

Astfel, pe când legea din 1912 se mărginea să înșire pur și simplu serviciile, condițiunile de recrutare ale personalului și modul de înaintare, pe atunci noua lege stabilește, în mod precis, fără puțință de controversă, atribuțiunile Ministerului de finanțe, atribuțiuni, cari nu vor mai putea fi încălcate și în marginele cărora se va desfășura întreaga activitate a acestui departament. De aceste atribuțiuni s'a ocupat și antevorbitorul meu, Dl Răducanu. Să-mi fie îngăduit a stărui și eu un moment asupra lor.

Ministerul de finanțe nu va mai fi, ca după legile din trecut, numai administratorul finanțelor statului. El va controla, îndruma și coordona finanțele locale și cele speciale cu cele generale ale statului. Lipsa de îndrumare și coordonare între singuraticile categorii de finanțe publice: comunale, județene, ale instituțiilor speciale și ale statului, au condus la anomalii cu deosebire în finanțele organizațiilor locale, anomalii pentru cari adeseori a fost învinuită

legea administrativă. Desigur legea aceasta are scăderi. Eu însu-mi am criticat-o în adunarea deputaților. Prin nouile atribuțiuni ce se dau Ministerului de finanțe se va ajunge a se cunoaște adevărata cauză a anomaliilor din finanțele locale. Se va vedea că cauza principală este că în vreme ce comunelor și județelor li s'au impus o serie de obligațiuni fixe, nu li s'a dat — în acelaș timp — și puțința de a-și crea mijloace suficiente de acoperire. Scăderile vor putea fi delăturate, iar prin proceduri unitare, se va crea acea unitate între singuraticile categorii de organizațiuni și instituțiuni, fără de care nu se poate închipui o gospodărie bună în finanțele publice. Se va pune capăt situațiunii de până acum, când în lipsa unei coordonări, în multe părți, dănuia în finanțele locale abuzul și bunul plac, finanțe puse sub controlul Ministerului de interne și în cari Ministerul de finanțe nu putea interveni cu autoritatea sa.

A doua inovațiune în atribuțiile Ministerului de finanțe este că el va fi — după expresiunile proiectului de lege — îndrumătorul economiei financiare generale. Expresiunea de îndrumător nu mi se pare fericit aleasă. Ministerul de finanțe, chiar dacă ar voi, nu poate fi îndrumătorul economiei financiare generale a unei țări. Această economie se îndrumază prin forțele active, care sunt concentrate întrânsa și prin împrejurările, care o determină. Nu acesta va trebui să fie rolul Ministerului de finanțe. Nu. În schimb însă întreb, se poate închipui ca un Minister de finanțe să nu aibă organele și mijloacele proprii cu ajutorul cărora să urmărească și să coordoneze economia financiară generală cu politica financiară a statului? Desigur că nu. Ei bine, noua lege va da posibilitatea ca prin serviciul special, ce se creiază, prin cele două birouri noi, al burselor și al politicii financiare, prin oficiul de studii și prin Consiliul economiei financiare, să se poată urmări, supraveghia finanțele generale ale țării și să se poată coordona cu politica financiară a statului. Am resimțit însu-mi lipsa unor astfel de lucrări la Ministerul finanțelor și de aceea am toată încrederea în utilitatea unei inovațiuni.

O altă îmbunătățire este decentralizarea. Se știe că scăderea principală în organizarea ministerului ajunsese a fi tocmai centralizarea exagerată, rezultat al unei concepții de unificare greșită. Chiar și cele mai mici și neînsemnate lucrări cu caracter local și individual se rezolvau la București. Era o anomalie, căreia i se va pune capăt.

Pe viitor administrația centrală a Ministerului va fi descărcată de toate aceste lucrări.

Serviciilor centrale li se rezervă rolul de directivă, coordonare și control. Lucrările cu caracter local și personal rămân a fi săvârșite prin serviciile exterioare: administrațiile financiare, percepțiile și vămile.

Dar în legătură cu decentralizarea se realizează și principiul separării atribuțiilor de natură diferită, principiu foarte important, despre care am mai vorbit și în legătură cu organizarea serviciilor exterioare. Aceasta despărțire de atribuțiuni este de cel mai mare folos moral și practic. Este o măsură preventivă pentru abuzuri și un bun mijloc de control. Separarea atribuțiilor iese mai mult la iveală la administrațiile financiare, cari se împart în servicii centrale și în servicii exterioare. Serviciile centrale, la rândul lor, în servicii de control, de contabilitate, de casierie și administrativ, iar cele exterioare în serviciu de constatare și control și serviciu de urmărire și percepere. Percepțiile vor avea trei secții: contabilitate, urmărire și casierie.

Nu se poate trece peste utilitatea consiliilor și comisiunilor, ce se vor alcătui prin noua lege. În parte am avut ocazie să constat această utilitate deasemenea din propria mea experiență. Am lucrat și cunosc activitatea Comisiunii centrale fiscale, înființată pe lângă Ministerul de finanțe prin art. 48 din legea contribuțiilor directe din 1923. Nenumărate chestiuni — și câte nu sunt în o lege nouă ca cea a contribuțiilor directe — au fost lămurite și decise de această comisiune, fiind de cel mai mare ajutor Ministerului și autorității ministeriale. Dovadă despre deosebita utilitate a comisiunii centrale fiscale este publicația conținând instrucțiile date în baza deciziunilor acestei comisiuni, publicație apărută anul trecut și de cel mai mare folos practic pentru toți.

O altă comisiune, care a funcționat de fapt și până acum, este comisiunea vamală superioară. E o comisiune care a adus servicii reale și importante. E bine că i se dă ființă legală, fiind scoasă de sub arbitriul Ministerului, care o putea schimba și alcătui după bunul plac. După noua lege, marea majoritate a membrilor acestei comisiuni vor fi delegați de reprezentanții autorizați ai agriculturii, comerțului și industriei.

De aceeași utilitate vor fi — cred eu — și celelalte consilii și comisiuni ce se vor alcătui, ca de ex.: Consiliul financiar superior, Comisiunea tehnică bugetară, Consiliul tehnic al datoriei publice și Comisiunile pentru impozitele indirecte și pentru legea timbrului. În adevăr cine își dă seama de variațiunea enormă a cazurilor practice, care se pot ivi în aplicarea le-

gilor de impozite indirecte și legii timbrului, va putea lesne înțelege importanța acestor comisiuni speciale, care să decidă controversale, interpretările și directivele ce trebuiesc date.

Merită să menționez inovația de a trata separat atribuțiunile serviciilor și unităților, de atribuțiunile personalului superior. Despre aceste din urmă în legile anterioare nu există aproape nimic. Noua lege le precizează. Ea nu întrelasă însă a stabili și răspunderile.

În sfârșit, în ordinea îmbunătățirilor, ce se aduc, să-mi permiteți a spune câteva cuvinte și despre unele birouri de lucrări noi ce se înființează. Astfel este biroul pentru întocmirea bugetului. E în adevăr inexplicabil cum pentru cea mai importantă lucrare a Ministerului de finanțe, aș putea spune pentru cel mai important act de guvernament, nu era un serviciu separat. Lucrarea se făcea prin o colaborare grăbită și adeseori lipsită de unitate, a tuturor departamentelor. În viitor situația se schimbă. Lucrarea va fi urmărită continuu și materialul adunat și coordonat cu sistem și răgaz. Se face și la noi ceea ce există de mult în alte state mai înaintate. De importanță va fi și biroul care va centraliza și controla cheltuelile celorlalte departamente; totasemenea cel al creditelor extraordinare și de tresorerie, care lipsând până acum, adeseori controlul a lăsat mult de dorit.

Aceste sunt, în liniamente generale, îmbunătățirile cari, după părerea mea, fac din aceasta lege, o lege de progres față de trecut. Vor fi desigur, cum arată și expunerea de motive, și lacune. Aplicarea în practică a legii le va scoate la iveală.

Legea fiind trecută prin Camera deputaților, poate modificări în textul ei nu se vor mai admite. Îmi permit totuși să rog pe dl Prim-ministru și Ministru de finanțe să binevoiască a da lămuriri, fie prin o declarație aci în Senat, fie prin regulamentul legii, asupra sensului articolului 36, relativ la rolul și activitatea comisarilor financiari ai guvernului pe lângă instituțiile financiare. În partea primă a articolului se vorbește de comisarii de pe lângă instituțiile, create prin legi speciale, cum ar fi Banca Națională, Creditul Industrial, Intreprinderile comercializate etc. Ori, rolul și activitatea acestor comisari — prevăzuți în însăși legile respectivelor instituțiuni — sunt lămurite. E vorba însă de comisarii pe lângă instituttele financiare private, de care vorbește art. în chestiune, comisarii al căror rol și activitate ar avea să se determine de Minister. Nu știm de ce comisarii poate fi vorba. În mod legal nu se pot numi

asemenea organe la instituțiile private și nu cred că ar putea avea cineva intenția să calce în afară de lege. Ar putea fi vorba cel mult de Bucovina, unde, mi se pare, în virtutea vechilor legi austriace în vigoare încă, ar fi cazul unor asemenea comisari. În Ardeal însă nu. Tocmai de aceea chestiunea trebuie lămurită. Nu e bine să rămână în lege un text, care ar putea fi interpretat ca un drept pentru numirea de comisari acolo, unde nu au ce căuta.

Cu acestea ași fi încheiat observațiunile mele la proiectul de lege ce ni s'a prezentat.

În concluzie, voiu spune, dlor Senatori, că deși acest proiect nu realizează scopul principal pe care trebuie să-l urmărească o lege de organizare: problema funcționarilor publici, în sensul cum mi-am luat voie a Vi-o expune, totuși, din punct de vedere al administrării finanțelor statului, constituie, prin îmbunătățirile ce se aduc, un progres față de trecut.

Din acest punct de vedere proiectul deci poate fi primit.

* * *

Dupăcum se vede Dl Lapedatu s'a oprit și asupra unui articol — articolul 36 — care prin dispozițiile ce le cuprinde ar fi putut — dacă ar fi rămas în textul propus — să formeze o primejdie pentru băncile private. Numitul articol tratează despre comisarii guvernului pe lângă instituțiuni înființate prin legi speciale (ca de ex. Banca Națională, Creditul Industrial, Soc. de gaz metan etc.), ale căror atribuțiuni sunt fixate în legile respective. Articolul însă mai vorbește și de comisari „pe lângă instituțiile private” cari urmau să-și exercite atribuțiunile „în conformitate cu decizia de numire și regulamentul legii”. Dl Lapedatu a cerut suprimarea acestei dispoziții, care ar putea fi continuu izvor de nemulțumiri. A arătat că la instituțiile private în mod legal nu pot funcționa comisari de ai guvernului, cel puțin la noi în Ardeal — nu. Primul ministru și ministrul de finanțe au admis punctul de vedere al Dlui Lapedatu și astfel primejdia comisarilor pe lângă instituțiuni private — a fost delăturată.

Importanța controlului din partea „Solidarității”.

Cetind ziarele și foile de specialitate, aproape în fiecare zi aflăm despre falimente și încetări de plăți.

Acest fenomen, ca rezultatul începutului normalizării, a apărut mai înainte în rândurile firmelor private, comercianți și meseriași; circa de un an însă au intrat

în șir și instituttele financiare. Mai ales minoritare, dar — durere — și câteva bănci românești, creațiuni postbelice.

Nu doresc, să arăt cauzele falimentelor, ci vreau să fixez numai, că în conducerea institutelor financiare joacă rolul cel mai covârșitor manipularea averilor cu cinste și precauțiune. Controlarea factorilor de sus în conducerea unei bănci este importanță vitală în împrejurările actuale, atârând de acestea existența și viitorul băncilor.

Niciodată nu a avut așa importanță controlarea bilanțelor din partea experților Solidarității, ca azi. Aceasta din motivele arătate și pentru liniștirea membrilor din Consiliile de Administrație a băncilor și susținerea încrederii deponenților și creditorilor.

Situația de azi ne dictează să procedăm în cauze bănești fără cruțare pentru a ne asigura viitorul, deci controlul din partea experților trebuie făcut amănunțit și cu cea mai mare rigoare.

Controlul singur însă nu este suficient împrejurările ne silește, să și procedăm la remedii în caz dacă expertiza nu este favorabilă. „Solidaritatea” este învitată să trateze chestia mai amănunțit.

E mai bine, ca un cerc restrâns să aibă cunoștință dacă situația la care-va bancă s'a agravat, cu atât mai mult, că acest cerc poate să ajute. Contrar nu cu mult timp mai târziu va avea cunoștință publicul întreg și urmează asaltarea băncii din partea deponenților și a creditorilor.

Nici o bancă nu este permis să se sustragă de controlul Solidarității. Să salvăm ce putem în pragul normalizării!

CRONICĂ.

Yves Guyot, celebrul economist francez, președintele Societății de Economie Politică din Paris a murit zilele trecute la Paris. A ajuns frumoasa vârstă de 85 de ani.

Scritor fecund și multilateral, a fost, mai de multeori deputat și din 1890—1893 și ministru al lucrărilor publice.

Orele de serviciu la băncile din Capitală.

Se intenționează introducerea unui nou orar la băncile din București și anume: 8 1/2 a. m. — 4 1/2 d. m., iarna și ora 8 a. m. — 4 d. m., vara — după modelul uzitat la bănci în Occident.

Prețul aurului și argintului a fost fixat, de Comisiunea specială de lângă Ministerul de finanțe, pe timpul dela 1—15 Martie a. c., cu Aurul Lei 108,520 pro. Kg., și Argintul Lei 2793 pro. Kg.

Noua lege a burselor. Precum este informat ziarul „Argus“ ministerul de comerț în înțelegere cu cel de finanțe a colaborat un proiect de lege privitor la bursele de valori.

Proiectul prevede întemeierea de astfel de burse în centrele economice ale provinciilor alipite și în deosebi ale Ardealului.

Proiectul de lege se află deja în studiul Consiliului legislativ.

Adunări generale

au convocat, respective au finit următoarele bănci și întreprinderi:

„Grănițerul Bănățean“ Mehadia	la 23	Ianuarie	1928.
„Banca Arieșeană“ Turda	28	„	„
„Banca Națională a României“ București	la 5	Februarie	„
„Banca Caraș-Severinului“ Lugoj	„ 5	„	„
„Insoțirea de Credit“ Daneș	„ 5	„	„
„Banca de Credit Comercial și Agricol“ Făgăraș	„ 11	„	„
„Oleana“ Viștea de jos	„ 16	„	„
„Grănițerul“ Dobra	„ 20	„	„
„Banca Centrală Bănățeană“, Timișoara	„ 21	„	„
„Decebal“ Deva	„ 22	„	„
„Silvania“ Șimleul-Silvaniei	„ 22	„	„
„Banca Poporală Caransebeș	„ 23	„	„
„Sălăgeana“ Jibou	„ 23	„	„
„Banca Poporală“ Arpașul de jos	„ 24	„	„
„Codreana“ Băsești	„ 24	„	„
„Technica Română“ București	„ 25	„	„
„Banca Românească“ București	„ 25	„	„
„Banca Viticolă“ București	„ 25	„	„
„Furnica“ Făgăraș	„ 25	„	„
„Industria Sârmei“ Cluj	„ 25	„	„
„Mureșiana“ Reghin	„ 25	„	„
„Banca Comercială și Industrială Sălăgeană“	„ 26	„	„
„Corđiana“ Fofeldea	„ 26	„	„
„Corvineana“ Hunedoara	„ 26	„	„
„Negoiul“ Porumbacul de sus	„ 26	„	„
„Poporul“ Săliște	„ 26	„	„
„Vărădiana“ Vărădia	„ 26	„	„
„Armonia“ Cincul	„ 29	„	„
„Izvorul“ Sebeșul de jos	„ 1	Martie	„
„Albina“ Sibiiu	„ 3	„	„
„Banca Generală a Țării Ro- mânești“ București	„ 3	„	„
„Goronul“ Aiud	„ 3	„	„
„Vatra“ Cluj	„ 3	„	„
„Banca Agrară“ Cluj	„ 10	„	„
„Prima Ardeleană“ S. A. de asi- gurări generale, Cluj	„ 10	„	„
„Minerva“, Poiana-Mărului	„ 11	„	„

„Banca Română“ Dumbrăveni . la	11	Martie	1928.
„Creditul Bănățean“ Lugoj	11	„	„
„Șercăiana“ Șercaia	11	„	„
„Vulturul“ Tășnad	12	„	„
„Someșana“ Dej	13	„	„
„Voileana“ Voila	14	„	„
„Banca Centrală“ Cluj	15	„	„
„Crișana“ Brad	15	„	„
„Economul“ Cluj	16	„	„
„Maramurășana“ Sighet	16	„	„
„Ajutorul“ din Șeica-Mare, în Vale	„ 21	„	„
„Izvorul“, Alba-Iulia	„ 21	„	„
„Societatea națională de gaz metan“ București	„ 22	„	„
„Porumbăceana“ Porumbacul de jos	„ 24	„	„
„Vlădeasa“ Huedin	„ 24	„	„
„Arădana“ Arad	„ 25	„	„
„Timișiana“ Timișoara	„ 28	„	„
„Banca Oravișana“ Oravișa	„ 29	„	„
„Mielul“ Poiana	„ 17	Aprilie	„

Invitare la abonament și rugare.

Adresăm tuturor abonaților și sprijinitorilor de până acum ai Revistei noastre rugarea, să binevoască a-și înnoi din bună vreme abonamentul pe 1928, iar cetitorilor, cari încă n'ar fi abonați, să intre în șirul abonaților noștri, dând astfel sprijinul material necesar acestui vechi organ de publicitate financiar-economică.

Rugăm îndeosebi direcțiunile institutelor de bani și ale întreprinderilor etc. să se folosească de coloanele revistei noastre pentru publicarea anunțurilor lor oficiale, cum sunt bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse etc. Manuscrisele publicațiilor menite să apară ca inserțiuni, rugăm a le expediă astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră cel puțin cu 3 zile înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre, care este ziua de Sâmbătă.

Abonații: institute ori particulari, cari sunt în întârziere cu plata abonamentului, sunt rugați ca deodată cu înnoirea abonamentului să achite și restanța de abonament.

Prețul abonamentului pe an, având în vedere scumpetea hârtiei, a tiparului și a expediției postale etc. s'a fixat în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—, pentru particulari Lei 400—, pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. în străinătate Lei 800—.

Taxa inserțiunilor s'a fixat cu Lei 6— de fiecare cm. □

Sumele designate pentru abonament și inserțiuni, rugăm a le asignă la Banca „Albina“ Sibiiu, pentru contul „Revistei Economice“.

Redacțiunea și administrațiunea se află în Sibiu, Strada Bayer No. 1—3.

Administrațiunea.

„Porumbăceana“

casă de economii, soc. pe acțiuni în Porumbacul-de-jos.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai casei de economii „PORUMBĂCEANA“, societate pe acții, conform §-ului 16 din statute, se invită la

a XXVII-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Porumbacul-de-jos, la 24 Martie 1928, la 2 ore p. m., în localul băncii.

Obiectele:

1. Raportul anual al Consiliului de administrație, bilanțul anului 1927, raportul Comitetului de cenzori și votarea absolutului pentru Consiliul de administrație și Comitetul de cenzori.

2. Deciziune asupra împărțirii profitului curat.

3. Alegerea a 4 membri în Consiliul de administrație, 3 pe durata de 6 ani, 1 pe durata de 3 ani și eventual întregirea Consiliului de cenzori.

Domnii acționari, cari vor să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-ului 17 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la casa societății pe lângă rever.

Acțiunile se pot depune și la institutele „Albina“ Sibiu, „Furnica“ Făgăraș, „Olteana“ Viștea-inferioară și „Casa de Păs rare“ Săliște, până inclusiv 22 Martie, iar reversele sunt a se înainta până la 25 Martie 1928.

Porumbacul-de-jos, 4 Februarie 1928.

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1927		Pasiva	
	Lei b.				Lei b.
Casa în numerar	21.366 —	Capital soc 2000 acții à Lei 250		500.000 —	
Bon la bănci	59.631 —	Fond de rezervă		280.000 —	
Cambii de bancă	7.039.497 —	Fond de pierderi		50.000 —	
Imprumuturi pe obligațiuni	471.550 —	Fond de clădire		16.500 —	
Efecte	56.000 —	Scopuri de binefacere		23.298 —	
Credite de Cont-Curent	1.479.821 —	Fond de pensuni		22.000 —	
		Rezervele speciale pentru creanțe dubioase		100.000 —	
		Depuneri spre fructificare		7.581.067 —	
		Creditori		17.391 —	
		Reescont		200.000 —	
		Dividende neridicate		4.277 —	
		Interese transitoare anticipate		169.773 —	
		Profit curat		163.559 —	
	9,127.865 —				9,127.865 —

Debit.		Contul Profit și Pierdere		Credit	
	Lei b.				Lei b.
Interese la depuneri spre fructificare	913.579 —	Interese transitoare din 1926		156.569 —	
Spese ne hirou	19.498 —	Interese de Escont		457.530 —	
Salare	38.820 —	Interese de Cont-Curent		209.795 —	
Impozite	125.288 —	Interese dela Efecte		3.966 —	
Chiria	1.800 —	Proviziuni		443.552 —	
1% Cifra de afaceri	8.859 —				
Profit curat	163.559 —				
	1,271.403 —				1,271.403 —

Porumbacul-de-jos, la 31 Decembrie 1927.

Ioan Marinescu m. p., prezident.

Dimitrie Maudeal m. p., vice prezident și cassar.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

G. Comșa m. p.

I. N. Marinescu m. p.

I. Stoichița m. p.

S. Silca m. p.

S'au revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărțile purtate în deplină ordine.

Porumbacul-de-jos, 4 Februarie 1928

Alexandru Bratu m. p.

Simion Grădinaru m. p.

Dr. Aurel Bulicrea m. p.

Dr. Iosif Stoichița m. p.

Octavian Stoichița m. p.

„Vlădeasa“

institut de credit și economii societate pe acții în Huedin.

Activa		Contul Bilanț		Pasiva	
		Lei	b.		
Casa în numerar	3.115.235.35			Capital societar	6.000.000.—
Disponibil la bănci	1.200.155.12	4.315.390	47	Fond de rezervă	1.879.120.—
Credite camb. cu acop. hip.	26.194.434.50			Fond pentru creanțe dubioase	1.400.000.—
Credite camb cu giranți	17.703.583.50			Fondul special de rezervă	861.210.—
Credite de cont-curent	1.535.760.—			Fond de pensiuine	823.220.—
Credite ipotecare	659.195.50			Depuneri spre fructificare	28.506.372.73
Obligațiuni cu caveatți	278.888.50			Reescompt	4.603.000.—
Diverse conturi debitoare	129.105.02	46.500.967	02	Deponenți efectelor depuse spre păstrare	3.652.718.92
Efecte proprii	369.110.—			Dividende ne idicate	37.720.—
Efectele fondului de pensiuine	215.000.—	584.110.—		Dobânzi anti- ipate pe anul 1928	3.849.182.—
Efecte depuse spre păstrare		3.652.718.92		Diverse conturi creditoare	459.876.10
Edificiul institutului		1.—		Profit net	2.980.737.66
		55.053.187.41			55.053.187.41

*) Cu dotația din anul acesta se urcă la suma de Lei 5,610.149.58

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
		Lei	b.		
Dobânzi după depuneri	4.499.130.49			Dobânzi după cambii cu giranți	4.367.872.85
Dobânzi după reescompt	653.385.82			Dobânzi după cambii cu acoperire hipotecară	3.441.558.10
Dobânzi după fonduri	222.632.29	5.375.148	60	Comisioane	3.901.062.93
Cheltuieli generale	656.108.87			Chirie	50.367.—
Salarii	870.773.—				
Jetoane	61.638.—	1.588.519.87			
Impozite		732.954.75			
Fondul pentru creanțe dubioase		1.000.000.—			
Chirie		83.500.—			
Profit net		2.980.737.66			
		11.760.800.88			11.760.800.88

Huedin, la 31 Decembrie 1928.

Valer Bologa m. p., director, expert contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Simion Tămașiu m. p., președinte

Ioan Gall m. p.

Emil Petran m. p.

Mihai Marincaș m. p.

Dr. Valentin Poruțiu m. p.

Dr. Gavril Gall m. p.

Virgil A. Pop m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului.

Huedin, la 22 Februarie 1928.

COMITETUL DE CENSORI:

Iosif Orga m. p., președinte, director de bancă expert contabil

Marius Peculea m. p., director de bancă, expert contabil

Iuliu Poruțiu m. p.

Aurel Muntean m. p.

Valer Ghircoiașiu, revizor expert al „Solidarității“.

